

Na osnovu čl. 83 stav 6, 87 i 177 tačka 4 Zakona o osiguranju ("Službeni list RCG", broj 78/06 i 19/07 i „Službeni list CG“, broj 45/12), na sjednici od 26. 12. 2012. godine, Savjet Agencije za nadzor osiguranja donio je

PRAVILNIK O BLIŽIM KRITERIJUMIMA I NAČINU OBRAČUNAVANJA MATEMATIČKE REZERVE I POSEBNE REZERVE ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOD KOJIH OSIGURANIK PREUZIMA NA SEBE INVESTICIONI RIZIK

I OPŠTA ODREDBA

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se bliži kriterijumi i način obračunavanja matematičke rezerve i posebnih rezervi životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik.

II MATEMATIČKA REZERVA

Član 2

Društvo za osiguranje (u daljem tekstu: društvo) dužno je da obrazuje matematičku rezervu za sve dugoročne ugovore o osiguranju kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće povećanih rizika u kasnijim godinama osiguranja, a posebno za:

- životna osiguranja;
- druga osiguranja sa višegodišnjim trajanjem kod kojih se upotrebljavaju tablice vjerovatnoće i obračuni kao u životnim osiguranjima.

Metode i principi obračuna

Član 3

Matematička rezerva se obračunava dovoljno opreznim aktuarskim vrjednovanjem kao razlika sadašnje vrijednosti svih budućih obaveza po osnovu ugovora o osiguranju, koje uključuju:

- garantovane naknade, uključujući garantovane otkupne vrijednosti,
- učešća u dobiti na koja ugovornici osiguranja, pojedinačno ili kolektivno, imaju pravo,
- druga prava koja ugovornik osiguranja može imati na osnovu ugovora o

osiguranju
– troškove, uključujući i provizije
i sadašnje vrijednosti svih budućih obaveza ugovornika osiguranja po svakom od tih ugovora o osiguranju.

Oprezan obračun matematičke rezerve mora uključiti odgovarajuće dodatke za štetno odstupanje relevantnih faktora.

Pri izboru metode aktuarskog vrjednovanja društvo mora na odgovarajući način uzeti u obzir i metode vrjednovanja imovine koja služi za pokriće matematičke rezerve.

Član 4

Matematička rezerva obračunava se posebno za svaki ugovor o osiguranju upotrebom prospektivnog metoda obračuna.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Agencija može dozvoliti korišćenje retrospektivnog metoda obračuna kod ugovora o osiguranju kod kojih nije moguće primijeniti prospektivni obračun ili ako se pokaže da iznos dobijen upotrebom retrospektivnog metoda nije manji od iznosa dobijenog prospektivnom metodom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Agencija može dozvoliti upotrebu odgovarajućih približnih vrijednosti ili uopštavanja ako iznos dobijen primjenom tih metoda nije manji od iznosa dobijenog pojedinačnim obračunom.

Princip pojedinačnog obračuna ne isključuje obavezu formiranja dodatnih rezervi za opšte rizike koji nijesu individualizovani.

Metoda obračuna matematičke rezerve ne može se proizvoljno mijenjati tokom osiguravajućeg pokrića.

Član 5

Matematička rezerva osiguranja zaključenih u stranoj valuti obračunava se posebno za svaku valutu i iskazuje u toj valuti i u eurima, prema srednjem kursu Centralne banke Crne Gore na dan obračuna te rezerve.

Član 6

Kod ugovora sa učešćem u dobiti metoda obračuna matematičke rezerve može implicitno uzeti u obzir buduća učešća u dobiti svih vrsta, na način koji je konzistentan s drugim pretpostavkama o budućem iskustvu i s važećom metodom raspodjele dobiti.

Član 7

Matematička rezerva može se umanjiti za neamortizovane stvarne troškove pribave osiguranja (cilmerizacija) pri čemu stopa cilmerizacije ne može biti veća od 3,5% ugovorene sume odnosno sume ugovorenih premija za rentna osiguranja (u oba slučaja ne uključujući dobit).

Kod obračuna tehničke premije u obračunu matematičke rezerve, diskontovanja neamortizovanog troška pribave osiguranja i diskontovanja vrijednosti budućih obaveza koriste se iste osnove.

Ako su predviđeni budućí troškovi za postojeće ugovore o osiguranju veći od implicitno uračunatih troškova u obračunu matematičke rezerve (razlika bruto ugovorene premije i tehničke premije koja je korišćena u obračunu matematičke rezerve uvećana za dozvoljeni iznos cilmerizacije) društvo za osiguranje dužno je da formira dodatnu rezervu.

Član 8

Ako se pri obračunu matematičke rezerve dobije negativan rezultat, matematička rezerva se svodi na nulu.

Matematička rezerva se na dan obračuna dobija linearnom interpolacijom matematičkih rezervi obračunatih na početku i na kraju tekuće godine osiguranja i ne koriguje se za iznos preplate ili zaostatka na taj dan.

Ako je otkupna vrijednost osiguranja zagantovana, iznos matematičke rezerve za mora biti najmanje u visini te otkupne vrijednosti.

Za osiguranja za koje se obračunava matematička rezerva, prenosna premija je sastavni dio matematičke rezerve.

Kamatna stopa

Član 9

Kamatna stopa koja se koristi za obračun matematičke rezerve mora biti utvrđena oprezno, kako bi se obezbijedila isplata ugovorenih osiguranih suma po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Pri izboru kamatne stope društvo je dužno da uzme u obzir sigurnost deponovanja i ulaganja sredstava matematičke rezerve i visinu ostvarenog prinosa od tih ulaganja.

Kamatna stopa koja se primjenjuje kod obračuna matematičke rezerve ne može biti

veća od:

- 60% vrijednosti prosječne kamatne stope po kojoj su emitovane obveznice države u čijoj valuti je ugovor izražen,
- prosječnog prinosa koji je Društvo postiglo ulaganjem sredstava matematičke rezerve u prethodne tri godine.

Kamatnu stopu iz stava 3 alineja 1 ovog člana Agencija će objavljivati godišnje.

Prosječni prinos iz stava 3 alineja 2 ovog člana utvrđuje se kao ponderisani prosjek prinosa na matematičku rezervu u posljednje tri godine, pri čemu se za ponderu uzima prosječna vrijednost matematičke rezerve u toku finansijske godine.

Odredbe ovog člana ne odnose se na matematičku rezervu životnih osiguranja u kojima ugovornik osiguranja snosi investicioni rizik.

Tablice vjerovatnoće

Član 10

Za obračun matematičke rezerve koriste se tablice vjerovatnoće koje objavljuje nadležni državni organ.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, uz saglasnost Agencije, mogu se koristiti i druge tablice vjerovatnoće ako se njihovom primjenom dobijaju veći iznosi matematičke rezerve.

Kod ugovora o osiguranju kod kojih pretpostavke o smanjenju smrtnosti povećavaju matematičku rezervu, pri određivanju smrtnosti u obračunu matematičke rezerve Društvo je dužno da primijeni odgovarajuće korekcije za buduće smanjenje smrtnosti.

Kod životnih osiguranja koja pokrivaju rizik smrti i zdravstvenih osiguranja, pri određivanju vjerovatnoće smrtnosti i obolijevanja treba uzeti u obzir moguće promjene rizika od poznatih bolesti čiji uticaj još nije evidentiran u postojećim tablicama vjerovatnoće.

Udio reosiguravača u matematičkoj rezervi

Član 11

Udio reosiguravača u matematičkoj rezervi obračunava se u skladu s odredbama ugovora o reosiguranju.

Udio reosiguravača koji je veći od 15% ukupno obračunate matematičke rezerve društvo je dužno da uloži u oblike imovine propisane pravilnikom kojim se uređuju ograničenja deponovanja i ulaganja tehničkih rezervi.

Odredbe stava 2 ovog člana ne primjenjuju se ako je reosiguran samo rizik smrti.

III POSEBNE REZERVE ZA NAKNADE OSIGURANE UGOVOROM O OSIGURANJU KOJE SU DIREKTNO VEZANE ZA VRIJEDNOST ULAGANJA

Član 12

Za životna osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik, uz navedenu matematičku rezervu, potrebno je oblikovati i odgovarajuću posebnu rezervu za naknade osigurane ugovorom o osiguranju koje su direktno vezane za vrijednost ulaganja.

Član 13

Kada su naknade osigurane ugovorom direktno vezane za vrijednost jedinica investicionog fonda ili za vrijednost imovine sadržane u investicionom fondu, obično podijeljene na jedinice, posebne rezerve za te naknade moraju biti obračunate u visini što je moguće približnije vrijednostima tih jedinica ili, ako jedinice nisu određene, toj imovini.

Član 14

Kada su naknade osigurane ugovorom direktno vezane za indeks dionica ili neku drugu referentnu vrijednost različitu od onih navedenih u prethodnom članu, posebne rezerve za te naknade moraju biti obračunate u visini što je moguće približnije vrijednosti jedinice za koju se smatra da predstavlja referentnu vrijednost ili, u slučaju kada jedinice nijesu određene, imovini odgovarajuće sigurnosti i mogućnosti prodaje koja korespondira što je moguće približnije onima na kojima se određena referentna vrijednost zasniva.

Član 15

Vrijednost posebne rezerve iz član 12 ovog pravilnika obračunava se kao broj jedinica dodijeljenih ugovoru o osiguranju pomnožen s odgovarajućom vrijednosti jedinice ili, ako jedinice nijesu određene, vrijednosti na datum vrjednovanja bilo koje druge mjere pridruženja ugovoru ekvivalentne jedinicama.

Član 16

Za životna osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik nije dozvoljeno umanjeње posebne rezerve za neamortizirane troškove pribave osiguranja.

Član 17

Društvo može razgraničiti troškove pribave osiguranja i iskazati ih u skladu sa računovodstvenim standardima društava, do visine stvarnih troškova pribave, ali ne više od 3,5% manjeg od:

- i. iznosa koji bi na datum vrjednovanja bio isplaćen u slučaju smrti, ili
- ii. zbira vrijednosti, na datum vrednovanja, jedinica pridruženih ugovoru o osiguranju (ili, ako jedinice nisu određene, vrijednosti na datum vrjednovanja bilo koje druge mjere pridruženja ugovoru ekvivalentne jedinicama) i ukupnog iznosa budućih premija za vrijeme trajanja osiguranja, uključujući premije koje se plaćaju najduže do 75 godina starosti osiguranika.

IV IZVJEŠTAVANJE

Član 18

Društvo će izvještavati Agenciju o visini obračunate matematičke rezerve i posebne rezerve na posljednji dan tekućeg obračunskog perioda i to:

- 31. decembra tekuće godine (godišnji obračun)
- 31. marta, 30. juna i 30. septembra tekuće godine (obračuni u toku godine).
- na dan prenosa portfelja.

Pregled pretpostavki i metoda koje su korišćene za obračun matematičke rezerve sastavni je dio aktuarskog izvještaja.

Iznos dodatnih rezervi iz člana 4 stav 4 ovog pravilnika, te pretpostavke i metode obračuna dodatne rezerve sastavni su dio Izvještaja ovlašćenog aktuara o obračunu matematičke rezerve.

Iznos dodatne rezerve iz člana 7 stav 3 ovog pravilnika, te pretpostavke i metode za procjenu budućih troškova čine sastavni dio Izvještaja ovlašćenog aktuara o obračunu matematičke rezerve.

Član 19

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i rezerve za učešće u dobiti („Sl. list Crne Gore“, br. 70/08).

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj:01-1358/5-12
Podgorica, 26.12.2012.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Branko Vujovic, s.r.